

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен "доктор" по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност Икономика и управление „Селско стопанство“

Автор на дисертационния труд: *Елка Василева Генова*, редовен докторант към катедра „Икономика“ при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: *Предизвикателства и перспективи пред развитието на селския туризъм в планинските и полупланинските райони*

Рецензент: *доц. д-р Мария Маринова Пенева*, катедра "Икономика на природните ресурси", УНСС, гр. София, 3. Социални, стопански и правни науки, 3.8. Икономика, "Икономика и управление (аграрна икономика и политика)", определена за член на научното жури със заповед № РД-16-738/08.06.2026 год. от Ректора на АУ.

1. Актуалност на проблема.

Разглежданият дисертационен труд поставя актуалния и значим научен и практико-приложен проблем за развитието на селския туризъм в планинските и полупланинските райони. В условията на задълбочаващи се демографски дисбаланси, ограничени възможности за заетост и недостатъчно използване на местните ресурси селският туризъм придобива важно значение за диверсификацията на икономическите дейности и устойчивото развитие на малките населени места. Актуалността на изследването се определя и от идентифицираното несъответствие между наличния природен и културно-исторически потенциал и реалната степен на развитие на туристическата дейност. Докторантката правилно насочва вниманието не само към ресурсната осигуреност, но и към ролята на институционалната среда, социалния капитал, управлението и взаимодействието между заинтересованите страни. В този контекст дисертацията е навременна и съответства на съвременните приоритети за развитие на селските райони не само у нас, но и в света.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта на дисертационния труд е ясно формулирана и логически обоснована. Тя е насочена към анализ на условията и факторите, влияещи върху развитието на селския туризъм в планинските и полупланинските райони чрез изследване на взаимовръзките между ресурсния потенциал, местната общност, туристическия бизнес, посетителите и институционалната среда. Изследователската теза е ясно дефинирана и акцентира върху ролята на социалния капитал, институционалната среда и взаимодействието между заинтересованите страни като предпоставка за по-ефективно използване на туристическия потенциал. Формулираните задачи са логически структурирани и последователно водят към постигане на поставената цел, като обхващат както теоретичните, така и емпиричните и приложните аспекти на изследвания проблем.

Методологичната рамка е изградена върху утвърдени научни подходи, адаптирани към спецификата на изследвания обект. Използваните методи съответстват на поставените цел и задачи. Особено внимание заслужава комбинирането на количествени и качествени методи, както и включването на различни групи заинтересовани страни: местна власт, туристически бизнес, местна общност, културни институции, неправителствени организации и посетители. Това позволява съпоставяне на различни гледни точки и допринася за по-задълбочена интерпретация на получените резултати.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Получените резултати са представени ясно, систематично и с висока степен на онагледеност. Включените 15 таблици, 51 фигури и 18 снимки улесняват интерпретацията на данните и подпомагат анализа. Особено положително оценявам визуалното представяне на резултатите за нагласите на местното население, състоянието на туристическия бизнес, ролята на читалищата и поведението и предпочитанията на посетителите. Съществена аналитична стойност имат изведените профил и типология на туристите, сегментите на туристическото търсене и съпоставянето между търсените дейности и съществуващото предлагане. Авторският модел на взаимодействие между заинтересованите страни и концепцията за развитие на туристическа дестинация синтезират основните резултати. В отделни части детайлното графично представяне води до известна фрагментация, но като цяло онагледяването е убедително и функционално.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Прегледът на литературата демонстрира добро познаване на теоретичните и методологичните основи на селския туризъм, управлението на туристическите дестинации, социалния капитал и теорията на заинтересованите страни. Използваните източници са разнообразни, включват български и чуждестранни публикации и са тематично адекватни на изследвания проблем. Цитирането е коректно и свидетелства за добра академична култура. Обсъждането на резултатите показва способност за критично осмисляне на емпиричните данни и за свързването им с теоретичните постановки. Докторантката не се ограничава до констатации, а търси обяснения за установените ограничения и различия в позициите на заинтересованите страни.

Като положителна страна оценявам преодоляването на преимуществено ресурсния подход към селския туризъм чрез включване на институционалната среда, социалния капитал и механизмите на взаимодействие. В отделни части, с по-систематично съпоставяне на получените резултати с предходни изследвания, може да бъде засилен дискусияния характер на изложението.

5. Приноси на дисертационния труд.

Приемам формулираните от автора научни и практико-приложни приноси. Те отразяват основните резултати от проведеното изследване и съответстват на поставените цел и изследователски задачи.

Сред формулираните приноси като особено важни от гледна точка на практическото приложение на резултатите откроявам разработената концепция за развитие на туристическа дестинация в селски район и формулираните конкретни препоръки към местната власт, туристическия бизнес, читалищата и местната общност. Тяхната значимост

произтича от възможността да бъдат непосредствено използвани при планирането и управлението на туристическото развитие на местно равнище.

6. Критични бележки и въпроси.

Критичните ми бележки са по-скоро препоръчителни и очертават възможности за бъдещо развитие на изследването.

Част от изследователските тези са формулирани чрез понятия като „съществено влияние“ и „съществен принос“. Използваният методологичен подход позволява идентифициране на фактори и взаимовръзки, но по-прецизното измерване на силата и значимостта на влиянието им би изисквало прилагането на допълнителни статистически методи.

На следващо място изследването е проведено като задълбочено проучване на община Брезово, докато темата е формулирана по-широко по отношение на планинските и полупланинските райони. Получените резултати имат аналитична приложимост към сходни територии, но сравнителното изследване на други общини би позволило по-категорична оценка на приложимостта на предложената концепция.

Позволявам си да поставя следния въпрос с дискуссионен характер:

Кои елементи на разработената концепция за развитие на селска туристическа дестинация според Вас са приложими към малките планински и полупланински общини като цяло и кои са специфични за община Брезово? Какви допълнителни изследвания биха били необходими за оценка на приложимостта на концепцията в други територии?

7. Публикувани статии и цитирания.

Докторантката представя две публикации, свързани с темата на дисертационния труд, които отразяват основни части от него. Те отговарят в количествено и качествено отношение на изискванията за придобиване на ОНС „доктор“.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторант Елка Генова, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на **Елка Василева Генова** образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност Икономика и управление „Селско стопанство“.

Подписите в този документ са
заличени
във връзка с чл.4, т.1 от Регламент
(ЕС) 2016/679
(Общ Регламент относно защитата на
данни).

Дата: 15 юли 2026г.
гр. София